

zarad tega neko živo gibanje, katero se pogreša v zgornjem gradu popolnoma. Zgornji grad je tudi prav čeden, ima lepe ne preozke ulice in nekoliko manjših trgov in je v veliki večini prebivališče uradnikov, kajti vse dikasterialne palače, uradnije civilne in vojaške, gimnazija in realka so v zgornjem gradu. Hiše so snažne, srednje velikosti; njih solidni sklad prepričavno kaže, da so bile sezidane večidel v preteklih stoletjih; nad vratni se sèm ter tjà kak grb vidi, znamenje, da je bila ali pa je še ona hiša lastnina kakega plemeni-taša. Novih poslopij je pa tũ malo viditi. Napisi ulic in trgov so v edinem hrvaškem jeziku, napisi rokodelcev, trgovcev in družih so deloma hrvaški in nemški, deloma pa samo hrvaški; čisto nemških napisov se jako malo vidi, in še ti so bolj ostanjki iz poprejšnjih, nemščini na hrvaški zemlji bolj ugodnih časov. Tako imenovani srednji stan, posebno rokodelski, pa je tũ, kakor mu pravijo, skorej popolnoma „švabski“, in ako stopiš v prodajavnico kacega peka, čevljarja, krajača in drugih, je skoro da gotovo, da te ne bode drugače nagovoril, nego po nemški; sploh je nemški jezik tudi v vseh štacunah trgovskih navaden; vsaj mene so le po nemški pitali, dasiravno sem imel pravilno narodno obleko. Tudi po kavarnah in gostivnah se nemščine več čuje kakor hrvaščine, in meni se ne zdi, da bi bil o tem velik razloček med Ljubljano in Zagrebom, se ve da, samo kar se javnega govora tiče.

Zanimiva posebnost v Zagrebu so tudi brzi konjiči hrvaški, kateri dasiravno majhni in na videz ne posebno lepi, s svojim urnim tekom jako povzdigujejo živo gibanje v spodnjem gradu. V vse vozove vpregajo po dva kónja, ktera v brzem skoku dirjata, brez ozira na obloženi ali prazni voz. Le malokrat se nahaja, da je kacemu vozu en sam konj priprežen, in še takrat veljá, da med tremi tacimi vozovi je gotovo eden lastnina „Krajnaca“. Iz gotovega vira sem pozvedel, da je bil nekđaj marsikter voznik zarad konjiča sameca od živahne zagrebske mladine zasmehovan z besedami: „Evo! ovdi se pelje Krajnac.“ Sedanji čas ne čuje se več kaj tacega. Obhodil sem tudi, ker je bil ravno tržni dan, mnogovrstne, seljaškim prodajavcem in mestnim predkupovavcem odločene prostore javnih trgov. Mikalo me je viditi tukajšnje gibanje prostega naroda; vendar tolike obilnosti in različnosti na prodaj stavljenih poljskih, vrtnih in družih pridelkov nisem tũ našel, kakor jih vidimo tržne dni v Ljubljani, kjer so nas neutrudljive Krakovčanke s svojimi obilimi pridelki tako razvadile, da tacega rastlinskega trga kakor v Ljubljani, kmali ne najdeš, tudi v večem mestu ne. Šetaje po ulicah nahajam tudi tũ postrežčekov, ali, kakor jih tukaj zovejo, „služnikov“; ne razločujejo se tukajšnji služniki od naših „Dienstmännerjev“ sicer v drugem, kakor da imajo na kapici svoji v beli pleh vrezani in rudečo pobarvani napis „Služnik“; sicer so prav v taki modri halji kakor ljubljanski in menda tudi tukaj kakor v Ljubljani ljudém všeč.

Da si prav dobro v spomin vtisnem izložbo trojedine kraljevine, še enkrat veličansko poslopje prehodim od konca do kraja ter si kupim lično kolajno (svetinjo), ki je bila v spomin temu, v zgodovini jugoslavenski nepozabljivemu početju jako vkusno vlita; na sprednji strani kaže grb trojedine kraljevine z nadpisom: „na uspomenu izložbe“; pod grbom stojite črki M. K., na drugi strani pa nadpis: „*Dalmat. hrvatska slavonska izložba v Zagrebu god. 1864.*“ Predraga mi ostane za vse žive dni ta „svetinja“ kot spomenica mojega bivanja v Zagrebu.

In tako je zopet, ko bi trenil, pretekkel dan. Pač bi bil rad, kakor nekđaj Jozve, ukazal solncu: stoj! — al ker se mi moramo sukati po solncu, ne pa da se

solnce suče po nas, treba je bilo podvizati se, da še enkrat pohodim svoje mile prijatle — za slovó.
(Konec prihodnjič.)

Roža.

Zložila Luíza Pesjak-ova.

Po roži ne žalujte,
Ko jej usáhne cvet;
Saj roža je užila,
Kar le premore svet.

Na trati jo rodila
Cveteča je spomlad,
Od matere prejela
Lepote je zaklad.

V svitlobi je kopala
Premili svoj obraz;
Prijazno na njo sjalo
Je solnce vsaki čas.

Ko dnevju je sledila
Prekrasna zvezdna noč,
Je slavček razodeval
Čutil presladkih moč.

In viže hrepeneče
Je tako mično pel,
Da tudi v mladi roži
Ljubezen je unel.

Ko rožni cvet je dremal
V naročji zlatih sanj,
Je rôsa ulivala
Demánte svitle nanj.

Vonjavo izdihljala
Je rožica sladkó,
Po njej razveselila
Je zemljo in nebó.

Izvoljena kraljica
Je bila od cvetic,
In čast so ji dajale
Rastline vseh gredic.

Poslednjič jo objelo
Sprelepo je deklé,
In nad njegovim srcem
Je poč'lo jej srcé.

Zatorej ne žalujte
Ko roži vsahne cvet;
Saj roža je užila,
Kar le premore svet!

Dopisi.

Od meje beneške 1 dec. ↗. Peljem te, dragi bravec, ako ti je drago, na visoko planino med Matjurjem in Kolovratom, na kateri poleg družih vasí tudi Livek stoji; pa gledí, da si preskrbiš močno popotno palico, zakaj tje gori ti ne pomagajo ni čvrsti konjiči ni blazinaste kočije; ozka je steza in slaba je pot, ktera od mlinske ceste do Liveka drží. Vendar ne vstraši se! Saj bravca, kakor si tudi ti, nosijo leteče tice — misli — na svojih perutnicah tako rahlo, da se nikjer ob kamen ne vdari in prav nič ne zatiščí. Glej, komaj ena misel, in že si na koncu dveurnega potovanja — tũ imaš Livek (menda mali liv) v svoji visokosti in nizkosti. Ne bodem ti pripovedoval, kako huda zima mora v tej visoki deželici biti, tudi ne bodem ti razlagal o znajdenosti, ki jo livški krošnarji pri svoji kupčii skazujejo, še manj pa ti bodem popisoval slamnate strehe zatemnelih bajt, ker jih ne manjka po enakih krajih; namenil sem ti le pokazati cerkvico, da vidiš, koliko ubožni Livčani za Božjo čast storé. Stopi v njo, poglej na levo in čudi se lepemu altarju; naredil ga je nek Lah, ki dobro ume iz marmorjevih koscev cele stebre vmarmoriti. Lep je tudi kip Matere božje, ki je v tem novem altarji. Njemu nasproti je nova spovednica, nad njo nova prižnica in okoli po stenah je sv. križev pot s prav lepimi slikami: v skrinji za cerkveno oblačilo najdeš med drugim tudi dva nova mašna plašča, ktera je daroval sam ključar S. Hrast: ravno on je tudi sam plačal omenjeni kip B. M. D. s 50 gld. Bog daj veliko takih ključarjev pri cerkvah! Tudi zunaj cerkve se je marsikaj popravilo. Pred vratni so nove stopnice, ki jih je sam ključar dal narediti; turn je dobil lep nov klobuk; in pokopališče, ki je zunaj vasí, dobilo je novo ozidje. Vse te in še druge manjše reči so se izgotovile v kakih petih letih, kar pastirujejo č. g. M. P. Tako se napreduje v cerkvenih zadevah, kjer je ljubeznjiva edinost med soseščani pa se vé da gorečnost za Božjo čast. O ti ljubeznjiva edinost podaj se